

Vergaderjaar 2015–2016

33 149

Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)

B

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 12 januari 2016

De commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹ heeft, na kennisneming van de brief van 8 juli 2015 met het ministeriële besluit over de taakuitoefening van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)², de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 1 december 2015 een brief gestuurd.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft op 12 januari 2016 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
De Boer

¹ Samenstelling:

Ten Hoeve (OSF), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), De Vries-Leggedoor (CDA), Flierman (CDA), Barth (PvdA), Beuving (PvdA), Ganzevoort (GL), De Grave (VVD), Martens (CDA) (*voorzitter*), Bruijn (VVD) (*vice-voorzitter*), Gerkens (SP), Kops (PVV), Atsma (CDA), Bredenoord (D66), Dercksen (PVV), Van Dijk (SGP), Don (SP), Van Hattem (PVV), Jorritsma-Lebbink (VVD), Krikke (VVD), Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Prast (D66), Van Rooijen (50PLUS), Schnabel (D66), Wezel (SP)

² Kamerstukken I 2014/15, 33 149, A en bijlagen.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Den Haag, 1 december 2015

De commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft na kennisneming van de brief van 8 juli 2015 met het ministeriële besluit over de taakuitoefening van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)³ besloten de bespreking ervan aan te houden in afwachting van de behandeling in de Tweede Kamer.

Nu de door de Tweede Kamer gestelde vragen en de antwoorden daarop gepubliceerd zijn⁴, is uw brief van 8 juli jl. opnieuw besproken. De leden van de fractie van de SP, daarin gesteund door de leden van de PvdA-fractie, maken graag van de gelegenheid gebruik om u nog enige vragen en opmerkingen voor te leggen.

Naar aanleiding van het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) «Toezien op publieke belangen» stelt het kabinet dat onafhankelijk functioneren cruciaal is voor het gezag en het vertrouwen in het toezicht, zo staat in de toelichting bij het Besluit taakuitoefening IGZ. Tegelijkertijd wordt gesteld dat een ministeriële regeling voldoende is om het onafhankelijk en onpartijdig functioneren van de IGZ te kunnen waarborgen. Deze leden constateren dat met dit ministeriële besluit de positie van de IGZ ten opzichte van de Minister van VWS en de Staten-Generaal inzichtelijk wordt gemaakt en kunnen zich vinden in deze wijze van borging van de onafhankelijke positie van de IGZ.

Door de decentralisatie van de AWBZ richting Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) is met ingang van 1 januari 2015 een gedeelte van de zorg bij de gemeenten terechtgekomen en daarmee ook de toezichthoudende functie. Vorm en inhoud van het Wmo-toezicht vallen onder de verantwoordelijkheid van het college van B en W. De leden van beide fracties vernemen graag hoe het toezicht op zorg en participatie, vallend onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid, binnen de Nederlandse gemeenten geregeld is. Kunt u de verschillende varianten van gemeentelijk Wmo-toezicht inzichtelijk maken? Wordt er door de IGZ, Inspectie Jeugdzorg en de VNG samengewerkt om de samenhang tussen de zorg die geleverd wordt vanuit de Wet langdurige zorg, de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke Ondersteuning op gemeentelijk niveau af te stemmen?

De leden van de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 8 januari 2016.

Voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Maria J.T. Martens

³ Kamerstukken I 2014/15, 33 149, A en bijlagen.

⁴ Kamerstukken II 2015/16, 33 149, nr. 39.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 januari 2016

Naar aanleiding van de brief van de vaste commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport van uw Kamer, dd. 1 december 2015 (kenmerk 157597.01u), licht ik graag het één en ander toe rond uw vragen over het toezicht naar aanleiding van de hervorming van de langdurige zorg.

Het toezicht in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) is neergelegd bij door het college van burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.⁵ Het toezicht op de naleving van de Wmo 2015 omvat niet alleen de in die wet neergelegde regels en de regels die in een gemeentelijke verordening zijn opgenomen, maar ook voorwaarden die het college ter voldoening aan de wettelijke regels en verordeningen in overeenkomsten met aanbieders heeft opgenomen. Gemeenten hebben op grond van de Wmo 2015 ruime mogelijkheid om zaken – waaronder kwaliteit en het voorkomen van oneigenlijk gebruik of misbruik van voorzieningen – al dan niet gedetailleerd in verordeningen te regelen, waaronder ook bestuursrechtelijk kwaliteitstoezicht. Daarnaast staat tevens de weg open om bij wanprestatie in het kader van privaatrechtelijke overeenkomsten aanbieders via de burgerlijke rechter aan te pakken.

In het algemeen kan worden gezegd dat bestuursrechtelijke handhaving plaatsvindt op het uitvoeren van wettelijke voorschriften. Het college heeft op grond van artikel 125 Gemeentewet de bevoegdheid om in voorkomende gevallen een last onder dwangsom of bestuursdwang op te leggen. Het college is vrij in de keuze van de inrichting van het toezicht en de plaats daarvan in de gemeentelijke organisatie. Het is een lokaal beleidsveld. De gemeenten hanteren verschillende varianten van kwaliteitstoezicht en nalevingtoezicht zoals reactief toezicht (n.a.v. een calamiteit) of periodiek toezicht van nieuwe aanbieders (bijv. n.a.v. een risico-inschatting vooraf). Er is geen exact inzicht in welke variant het meeste wordt gekozen door gemeenten. Het is voor te stellen dat gemeenten ervoor kiezen om het toezicht onder te brengen bij een dienst die al ervaring heeft met toezicht, bijvoorbeeld de GGD. Uit informatie van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) blijkt dat circa de helft van de gemeenten daarvoor kiest en het gemeentelijk toezicht bij een GGD belegt.

De IGZ heeft overigens geen toezicht op de maatschappelijke ondersteuning die onder Wmo-regime geleverd wordt. Noch heeft IGZ toezicht op de gemeentelijke toezichthouder die het Wmo-toezicht uitvoert. Wel heeft de IGZ een adviserende rol richting de gemeenten en daarnaast het toezicht op de Advies- en Meldpunten Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis).

In de praktijk kunnen er wel raakvlakken ontstaan bij het gemeentelijk toezicht en het rijkstoezicht door de IGZ. Een voorbeeld hiervan is het Wmo-toezicht door gemeenten op instellingen voor beschermd wonen. Beschermd wonen is gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt. Personen binnen deze doelgroep ontvangen soms aanvullende GGZ-zorg of stromen door naar GGZ-zorg vanwege calamiteiten of een verergering

⁵ artikel 6.1 Wmo 2015 en 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

van het psychiatrisch ziektebeeld (met eventueel onvrijwillige zorg). De IGZ zal in voorkomende gevallen ook onderzoek willen doen binnen de instelling voor beschermd wonen. Ook valt te denken aan situatie waarbij iemand wijkverpleging en dagbesteding afneemt. Uiteraard is daarbij samenwerking nodig met de gemeentelijke toezichthouders waarbij desgewenst verantwoordelijkheden kunnen worden afgestemd.

Met de IGZ, de Inspectie Jeugdzorg (IJZ) en gemeenten wordt door mij gekeken naar mogelijkheden om de verschillende toezichtregimes op grond van de Wet langdurige zorg, de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, de Jeugdwet en de Wmo 2015 beter op elkaar af te stemmen.

Voor de Jeugdwet en de Wmo 2015 is door de VNG en rijksinspecties een gedragslijn ontwikkeld over het omgaan met calamiteiten. De rijksinspecties en de VNG hebben voorlopig afgesproken dat bij jeugdigen de IJZ het voortouw neemt en vervolgens de gemeenten betreft. Ook ten aanzien van de Wmo 2015 en de Wet langdurige zorg en de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg lopen soortgelijke gesprekken om het toezicht op de naleving beter op elkaar te laten aansluiten.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn